

Cieszyn: kiedyś i dziś - Mennica

Data publikacji: 9.04.2017 9:00

Jeden z najbardziej reprezentacyjnych budynków Cieszyna - Kamienica Bludowskich, przez pewien czas cieszyńska mennica, a obecnie siedziba Książnicy Cieszyńskiej - posiada niezwykle interesującą i zawiłą historię. Stara pocztówka pochodząca z lat 20-tych ubiegłego wieku przedstawia ulicę Menniczą, gdzie pod numerem 46 mieści się budynek dawnej mennicy.

□

Jednak wbrew powszechnemu przekonaniu nie było to jedyne miejsce w Cieszynie, gdzie produkowano pieniądze. Kiedy w 1647 roku nowym miejskim mincerzem został Hans Losz, nie mamy pewności, gdzie dokładnie bił on monety. Jak wynika z umowy, księżna pozwoliła mu mieszkać i pracować u siebie w domu – zwanym Pilutowskim, w dokumencie nie ma bowiem mowy o mennicy, można więc się domyślać, że Losz posiadał jedynie warsztat w domu księżnej. Poza tym budynek, w którym wcześniej bito pieniądź, leżał poniżej obecnej Książnicy - na terenie oficyny. Dokumentacja każe przypuszczać, że większą część dziejów mennicy znajdowała się tam, gdzie pracowali mincerze, przeważnie były to prywatne budynki, które mieli do dyspozycji rzemieślnicy.

W pierwszej połowie XVII wieku kamienica przeszła w posiadanie rodziny Pilutków. Wacław Pilutek, syn Jakuba, był doradcą księżnej Elżbiety Lukrecji. Jego życie nie kończy się szczęśliwie, bowiem naraził się swojej pani, prawdopodobnie wypowiadając się publicznie przeciwko niej, za co został skazany przez książęcych urzędników na śmierć przez poćwiartowanie! Wyrok potwierdziły trzy sądy miejskie – w Cieszynie, Skoczowie i Frysztacie. Elżbieta Lukrecja wykazała się jednak „łaskawością” i złagodziła karę na samo ścięcie. Po śmierci Filutka księżna szybko skonfiskowała jego majątek, następnie urządziła w kamienicy mennicę, która funkcjonowała przez kolejną dekadę.

W 1704 roku posiadłość nabył hrabia Fryderyk Bludowski pochodzący z Dolnych Błędowic. Piętnaście lat później przebudował kamienicę do stanu przypominającego obecny wygląd budynku. Od roku 1889 nieruchomość należała do rodziny Szołtysów oraz jej spadkobierców. W 1902 roku elewacja została wzbogacona pseudo-rokokową dekoracją. W 1983 roku stara mennica była w opłakanym stanie, a miasto postanowiło ją odkupić. W roku 1993 zdecydowano, że budynek zostanie zaadaptowany na Książnicę Cieszyńską, co wiązało się z generalnym i naprawdę potężnym remontem. Po 6 latach prac renowacyjnych i budowlanych Cieszyn zyskał imponującą Książnicę o powierzchni 2700 m². Jej zbiory liczą między innymi ponad 130000 woluminów dzieł drukowanych, w tym około 18500 starych druków i 51 inkunabułów, ponadto 17000 jednostek ewidencyjnych rękopisów. Miasto ma się czym pochwalić!

AH